

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a rady, kterou se mění směrnice 2006/66/ES o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech, pokud jde o uvádění na trh přenosných baterií a akumulátorů obsahujících kadmium, které jsou určeny do bezšňůrových elektrických nástrojů

COM(2012) 136 final – 2012/0066 (COD)

(2012/C 229/27)

Hlavní zpravodaj: **pan ZBOŘIL**

Dne 16. dubna 2012 se Rada, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu směrnice Evropského parlamentu a rady, kterou se mění směrnice 2006/66/ES o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech, pokud jde o uvádění na trh přenosných baterií a akumulátorů obsahujících kadmium, které jsou určeny do bezšňůrových elektrických nástrojů

COM(2012) 136 final – 2012/0066 (COD).

Dne 24. dubna 2012 předsednictvo Výboru pověřilo specializovanou sekci Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí přípravou podkladů na toto téma.

Vzhledem k naléhavé povaze práce Evropský hospodářský a sociální výbor jmenoval pana ZBOŘILA hlavním zpravodajem na 481. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 23. a 24. května 2012 (jednání dne 24. května), a přijal následující stanovisko 121 hlasy pro, 6 hlasů bylo proti a 5 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 EHSV přijímá návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2006/66/ES o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech, pokud jde o uvádění na trh přenosných baterií a akumulátorů obsahujících kadmium, které jsou určeny do bezšňůrových elektrických nástrojů (COM(2012) 136 final ze dne 26. března 2012), doprovázející hodnocení dopadů SWD(2012) 66 final.

1.2 Výbor se domnívá, že posouzení dopadů neposkytuje závěry, které by byly dostatečně průkazné k tomu, aby na nich Komise zakládala své návrhy ohledně nikl-kadmiových baterií. Výbor poznamenává, že nikl-metal-hydridové baterie se od roku 2015 v elektrických nástrojích nebudou používat, takže nepředstavují komerčně schůdnou alternativní technologii bateriového napájení. Z toho vyplývá, že po zrušení výjimky pro nikl-kadmiové baterie budou k dispozici pouze lithium-iontové baterie, což představuje pro průmysl výroby elektrických nástrojů možné obchodní ohrožení.

1.3 Výbor doporučuje přijetí návrhu shora uvedené směrnice s tím, že konečné datum ukončení uvádění baterií s obsahem kadmia vyšším než 0,002 % (hmotnostních) na trh bude stanoveno na 31. prosince 2018 a bude přijato ustanovení, jež umožní po dobu dalších pěti let uvádět na trh náhradní nikl-kadmiové zdroje. Po tomto datu bude možno uvádět na trh pouze zařízení pro bezpečnostní a poplachové systémy a speciální zdravotnické přístroje s bateriemi s obsahem kadmia.

1.4 Výbor vítá uplatnění principu přiměřenosti v tomto velmi specifickém rozhodovacím procesu a návrhy Komise podporuje. Evropskému parlamentu a Radě EU proto doporučuje přijetí návrhu směrnice COM(2012) 136 final s úpravami navrženými v odstavci 1.3.

1.5 Výbor proto také doporučuje navržené udělení prováděcí pravomoci Komisi ve smyslu a rozsahu uvedeném v návrhu směrnice. Udělení této pravomoci podle návrhu směrnice Evropského Parlamentu a Rady EU COM(2012) 136 final musí zajišťovat transparentnost procesů a plnou odpovědnost aktérů za uplatnění prováděcí pravomoci Komisí a požaduje, aby pracovní orgány působily transparentně a za svá rozhodnutí byly odpovědné.

2. Návrh Komise - popis problému

2.1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/66/ES ze dne 6. září 2006 o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech a o zrušení směrnice 91/157/EHS zakazuje uvádět na trh přenosné baterie nebo akumulátory, které obsahují více než 0,002 % hmotnostních kadmia, včetně baterií a akumulátorů zabudovaných do zařízení. Přenosné baterie nebo akumulátory určené pro použití v bezšňůrových elektrických nástrojích jsou nicméně z toho zákazu vyjmuty formou výjimky.

2.2 Komise předložila návrh, poněvadž podle čl. 4 odst. 4 směrnice o bateriích má Komise přezkoumat výjimku ze zákazu

používání kadmia v přenosných bateriích a akumulátorech určených pro použití v bezšňůrových elektrických nástrojích (čl. 4 odst. 3 písm. c)) a předložit zprávu s případnými odpovídajícími návrhy zákazu kadmia v bateriích a akumulátorech.

2.3 Komise zprávu předložila Evropskému parlamentu a Radě v prosinci 2010. Ve zprávě dospěla k závěru, že zatím není vhodné předkládat návrhy k výjimce pro přenosné baterie s obsahem kadmia pro použití v bezšňůrových elektrických nástrojích, protože nejsou k dispozici všechny technické informace potřebné k takovému rozhodnutí (zejména informace o nákladech a výhodách kadmia a jeho alternativ).

2.4 Některé zúčastněné strany podpořily zrušení výjimky umožňující používání nikl-kadmiových baterií v bezšňůrových elektrických nástrojích, protože považují finanční náklady za minimální z dlouhodobého hlediska a zmírnění dopadů na životní prostředí za zásadní. Jiné zúčastněné strany byly proti zrušení výjimky a zdůrazňovaly, že údaje o ekonomických, environmentálních a sociálních dopadech neposkytují pro její zrušení dostatečný důvod.

2.5 Celkově konzultace se zúčastněnými stranami potvrdila, že je nutné zpracovat srovnávací posouzení životního cyklu, aby se dospělo k solidnímu základu pro analýzu nákladů a přínosů. Posouzení životního cyklu nevedlo k přesvědčivým závěrům o poměrných výhodách a nevýhodách nyní dostupných chemických řešení baterií. Posouzení dopadů Komise vede k závěru, že ve srovnání se základním scénářem by jiné možnosti, tj. zrušení výjimky (okamžité nebo v roce 2016), znamenaly snížení dopadů na životní prostředí jak z hlediska zamezení úniků kadmia do životního prostředí, tak z hlediska celkových dopadů na životní prostředí, hodnocených podle šesti environmentálních indikátorů.

2.6 Komise uvádí, že v případě varianty, že se výjimka zruší později (v roce 2016), by sice byly přínosy pro životní prostředí o něco málo nižší ve srovnání s variantou okamžitého zrušení výjimky, ale také by se výrazně snížily náklady. Někteří provozovatelé recyklace a výrobci bezšňůrových elektrických nástrojů poskytli finanční odhady pro obě politické varianty zrušení výjimky (řádově 40–60 milionů EUR při okamžitém zrušení výjimky a 33 milionů EUR při zrušení výjimky v roce 2016). Přesto není jisté, zda je možné přičíst tyto náklady výhradně na vrub variantám zrušení výjimky, protože i při variantě pouhého dodržení základního scénáře poklesne v letech 2013 až 2025 množství kadmiových baterií do bezšňůrových elektrických nástrojů o 50 %.

2.7 Dále Komise říká, že pokud se výjimka zruší okamžitě, bude v období 2013–2025 průměrná cena baterie do bezšňůrového elektrického nástroje podle zvolené chemické alternativy (nikl-metal-hydridové nebo lithium-iontové) o 0,8 EUR resp. 2,1 EUR vyšší. Pokud se výjimka zruší v roce 2016, tytéž ceny se zvýší o 0,4 EUR resp. 0,9 EUR. Tyto údaje jsou nepřesné. Cenové rozdíly jsou výrazně vyšší.

2.8 Sociální dopad a administrativní zátěž jsou v případě všech politických variant nízké a žádná z variant by neměla být příčinou řízení pro nedodržení souladu s předpisy EU.

2.9 Posouzení dopadů uzavírá, že varianta zrušit výjimku v roce 2016 by sice přínosy pro životní prostředí o něco málo snížila, ale znamenala by mnohem nižší náklady než při variantě okamžitého zrušení výjimky. Vzhledem k tomu, že zrušení výjimky v roce 2016 dosahuje ve srovnání s okamžitým zrušením téměř stejné účinnosti při vyšší účelnosti, je upřednostňovanou variantou zrušení výjimky v roce 2016. Současná výjimka pro uvedené použití v bezšňůrových elektrických nástrojích by měla platit do 31. prosince 2015, aby průmysloví výrobci měli možnost dostatečně přizpůsobit příslušné technologie

3. Obecné a konkrétní připomínky

3.1 Na základě analýzy zahrnující řadu souvislostí, oborů a faktů dospěla Komise k návrhu zachovat baterie s obsahem kadmia v koncentracích přesahujících 0,002 hmotnostní procenta určené pro bezšňůrové elektrické nástroje ve výrobě a provozu do konce roku 2015.

3.2 Provedená analýza prokazuje, že jde o řešení, které zaznamenatelným způsobem nezhorší životní prostředí, ani neohrozí zdraví obyvatelstva. Je politováníhodné, že návrh Komise nezmiňuje zprávu EU o cíleném posouzení rizik kadmia ani související strategii snížení rizika, jež dospěly k závěru, že nejsou nutná žádná další opatření proti používání nikl-kadmiových baterií v elektrických nástrojích.

3.3 Z hlediska ochrany spotřebitele samozřejmě zůstává v platnosti metodika značení takovýchto výrobků s bateriemi, obsahujícími podíl kadmia plně v souladu s platnou právní úpravou. Totéž platí pro ochranu pracovníků ve výrobě baterií a platné pracovní-právní předpisy. Navíc, výroba baterií s obsahem kadmia zůstane zachována pro speciální zdravotnické přístroje a nouzové elektrické systémy. Toto, podle studie dopadů, pokrývá rizika nepochybně spojená s prodloužením termínu zákazu použití akumulátorů s obsahem kadmia vyšším než 0,002 % (hmotnostních).

3.4 Výbor proto doporučuje uplatnit zákaz k 31. prosinci 2018.

3.5 Výbor dále doporučuje udělení prováděcí pravomoci Komisi ve smyslu a rozsahu uvedeném v návrhu směrnice. Udělení této pravomoci podle návrhu směrnice EP a Rady EU COM(2012) 136 final musí zajišťovat transparentnost procesů a plnou odpovědnost aktérů za uplatnění prováděcí pravomoci Komisí.

3.6 Výbor konstatuje, že bateriové zdroje pro elektrické nástroje se v současnosti především dovážejí z třetích zemí, ale mnoho značkových elektrických nástrojů se vyrábí v EU. Přesto bere na vědomí princip, že není žádoucí nepřiměřeně zvyšovat náklady spotřebitelů na pořízení této techniky včetně bezšňůrového elektrického nářadí se zabudovanými nebo připojenými bateriemi s obsahem kadmia vyšším než 0,002 %.

V Bruselu dne 24. května 2012.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON
